

SI 78 Sigtuna, Kv. Professorn 1

Litteratur: H. Gustavson, Arbetet vid Runverket, Stockholm, i: Nytt om runer 15 (2000, publ. 2001), s. 28; H. Gustavson & A. Söderberg, Spår av skrivkunnighet och skrivvanor i det tidigmedeltida Sigtuna, i: Situne Dei 2014, s. 38; A. Palumbo, Skriftsystem i förändring. En grafematisk studie av de svenska medeltida runinskrifterna, Runrön 23 (2020), s. 248; A. Wikström et al., Hos Herr Niklas och annat skrivkunnigt folk. Arkeologisk undersökning i kvarteret Professorn 1 i Sigtuna 1999–2000, Up Sigtuna RAÄ 195:1, Morr 63 (2021), s. 322.

Äldre avbildning: H. Gustavson, teckning a.a., s. 28.

Signum i Samnordisk runtextdatabas/Runor: [U NOR2000:28A](https://runordic.org/entry/U_NOR2000:28A)

Ett revben av nöt med runor på båda sidor påträffades 1999 vid arkeologisk undersökning i kv. Professorn 1 på tomt III:2 (Ruta H21. Kontextnummer 1162. Fyndnummer 5276). Fyndet dateras till ca 1130–1160 (fas 13; Wikström et al 2021, s. 322).¹ Benet finns nu i Sigtuna museum ([inv. nr 61325](https://www.sigtunamuseum.se/inv-nr-61325)).

Benets längd 135 mm, bredd 28 mm, tjocklek 8 mm. Runhöjd 8–21 mm (16 **n** resp. 1 **n**). Inskriften är centralt placerad.

Fig. 1. Sida A av runbenet SI 78 från kv. Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 1999 ([Arkivsök](#)).

Inskrift sida A:

nnnikbo--m

5 10

Sida B:

----kn-

15

Till läsningen: Inskriften på sida A är tydlig. I 1–3 **nnn** är de dubbelsidiga bistavarna överlånga, framför allt i 3 **n** där den vänstra bistavens spets når fram till den föregående runans huvudstav. Mellan 4 **i** och 5 **k** finns en punktartad fördjupning som skulle kunna vara ett skiljetecken, likaså mellan tecknen 8 och 9. 5 **k** har högt ansatt bistav. En grund linje på platsen för en dubbelsidig **a**-bistav är en skrapning. Nedanför denna linje syns streck av tunnare och yttigare karaktär som inte hör till inskriften. Toppen av 6 **b** bortskuren, likaså

¹ Fyndet daterades först preliminärt till 1100-talet (Gustavson 2000), senare till perioden 1083–1103 (Mats Pettersson, meddelande till HG 25/1 2012).

Runristade lösföremål från Sigtuna

Sl 78 Sigtuna, Kv. Professorn 1

av runa 7 **o** och runa 8. 7 **o** har dubbelsidiga bistavar snett uppåt höger. Det följande tecknet 8 har formen $\backslash$ och det är oklart vilken runa det är tänkt återge. Runa 9 skall snarast läsas som en **p**-runa, eftersom det nedre strecket, som kan vara nedre delen av en bistav, är avsiktligt skuret men uppsprucket. Att runan står för **l** kan inte uteslutas. I 10 **m** skär bistavarnas nedre spetsar något förbi huvudstaven. Bistavarna är för högt ansatta för att runan skall läsas som **h**. Två punktartade fördjupningar, den ena till höger om 4 **i**, den andra till vänster om runa 9, bedöms var naturliga.

Fig. 2. Sida B av runbenet Sl 78 från kv. Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 1999 ([Arkivsök](#)).

Fig. 3. Runbenet Sl 78 från kv. Professorn 1. Detalj av runorna på Sida B. Foto Bengt A. Lundberg 1999 ([Arkivsök](#)).

Ristaren har därefter vänt benet upp och ner och fortsatt med inskriften på sida B. Inskriften är här mycket grund. Före runa 14 finns två korta streck svängda åt vänster samt ett

kryssliknande tecken, som kan uppfattas som en valhänt skuren **a**-runa. Basen av dess huvudstav skär möjligen över nedre delen av den följande runans huvudstav. Denna kan läsas som en stungen **u**-runa, dvs. **y**. 15 **k** är kort men tydlig. Vänstra bistaven i 16 **n** är överlång. Övre delen av runa 17 kan ej helt skönjas. Runan kan ha varit **u** eller **þ**. Därefter har det inte funnits någon ristning.

Inskriften ger inte någon språkligt säker mening. En tre gånger upprepad **n**-runa förekommer i flera runinskrifter och har där uppfattats ha en negativt laddad magisk innebörd.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Helmer Gustavson
E-post: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000
www.raa.se